

هل من مزید ۱

۱. فرض کنید که a, b و c سه عدد باشند. ثابت کنید که اگر $x^4 + ax^2 + bx + c$ بر $x^2 - 1$ بخش پذیر

باشد، آنگاه بر $x^2 - c^2$ هم بخش پذیر خواهد شد.

۲. با کمک تقسیم چندجمله‌ای‌ها ادعاهای زیر را ثابت کنید.

الف) $x^5 + y^5$ بر $x + y$ بخش پذیر است.

ب) $x^5 + y^5$ بر $x - y$ بخش پذیر نیست.

۳. فرض کنید که

$$A = x^2y + xy^2 + y^2$$

$$B = y^2 - 1$$

$$C = xy - 1$$

به دنبال سه چندجمله‌ای P, Q و R هستیم، به طوری که

$$A = BP + CQ + R$$

الف) با این فرض که P خارج قسمت تقسیم A بر B و Q خارج قسمت تقسیم $A - BP$ بر C است،

مسئله را حل کنید.

ب) با این فرض که Q خارج قسمت تقسیم A بر C و P خارج قسمت تقسیم $A - CQ$ بر B است،

مسئله را حل کنید.

ج) آیا R در قسمت «الف» و «ب» یکسان است؟

۴. با کمک ترتیب لغت نامه‌ای معکوس^۱، مسئله‌ی ۳ را دوباره حل کنید.

---

۱. رجوع شود به «شیوه‌های استانداردسازی» در فصل «چندجمله‌ای‌ها و اتحادها» در وبگاه ریاضی سمپاد

۵. الف) با در نظر گرفتن مسأله‌های ۳ و ۴، روشی برای تقسیم چندجمله‌ای‌ها ابداع کنید به‌طوری که در آن به جای تقسیم معمولی (که یک مقسوم‌علیه دارد)، تقسیم پیشرفته‌ای با دو مقسوم‌علیه به‌دست آید.^۲

$$x^2y + xy^2 + y^2 \overline{) y^2 - 1}$$

نمونه‌ای از تقسیم با یک مقسوم‌علیه

$$x^2y + xy^2 + y^2 \overline{) y^2 - 1} \overline{) xy - 1}$$

نمونه‌ای از تقسیم با دو مقسوم‌علیه

ب) آیا می‌توانید روش تقسیمی ابداع کنید که اگر در آن جای دو مقسوم‌علیه را عوض کنیم خارج قسمت تغییر نکند؟

---

۲. امروزه در بخشی از ریاضی به نام جبر جابه‌جایی بحث زنده و بروزی درباره‌ی تقسیم همزمان یک چندجمله‌ای بر چند تا چندجمله‌ای تحقیق می‌کنند.